

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
KÖNYV-
TÁRA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Folytatni kell a becsü- letes nemzeti harcot!

Irta: Dr Sándor Sándor.

Jelentem, elszomorodott szívvel je-
lentem, hogy 1912. október 30-án reg-
gel kilenc órakor Budapesten, a Duna
partján álló pompás palota előtt, a gróf
Tisza István főparancsnoksága alatt
álló egyesült seregek: gyalogság, lovas-
ság, rendőrség és csendőrség vissza-
verte a magyar ellenzék támadását...

Jelentem, elszomorodott szívvel je-
lentem, hogy a magyar ellenzék 1912.
október 30-án, egy verőfényes őszi na-
pon nem tudott bejutni a magyar or-
szággyűlés házába, mert a sereg, amely
az épületet teljesen körülvette, abban
őt megakadályozta. Megakadályozta
minden jog, törvény és igazság elle-
nére. Amikor a magyar ellenzéki kép-
viselők szerdán be akartak menni a
parlament épületébe, szuronyt szegezve
állott eléjük egy csapat katona és a
parancsnokló tiszt, rossz magyarsággal
adta ki az utasítást: nem tovább, mert...

Ne tovább... hanem az ellenzék
csak maradjon künn, hogy ne zavar-
hassa a munkapárt játékeit, amely já-
tékokon azonban elvesz minden, ami
becsületes törekvés volt; minden, ami
megjavította volna a viszonyokat...
elvész a hit, a remény, hogy valaha
máskép is lehetett; máskép, mindad-
dig, amíg ez a játék, amelynél hazar-
dabb, véresebb még nem folyt soha, —
meg nem szűnik.

De tovább! Ezt a harcot folytatni
kell!

A megmentő harc folytatására buz-
dit az egyesült magyar ellenzéknek a
legutóbbi napokban kibocsátott szövege,
amely napnál világosbban: az igaz,
őszinte, becsületes szó meggyőző ere-
jével bizonyítja azt, hogy ami eddig
történt: az csupa törvénytelen, csupa
vakmerő merénylet a nemzet legszen-
tebb jogai ellen. Merénylet, gaz me-
rénylet nemcsak egyénileg a képvise-
lők ellen, hanem megbizók, a magyar
nép ellen.

A gróf Tisza István főparancsnok-
sága alatt álló seregek: a nemzeti mun-
kapárt, maga mellé véve megfelelő
számu és nemű segédszervezeteket: gya-
lóságot, lovasságot és rendőrséget és
csendőrséget, megtette azt, amire eddig
egy kormány sem vállalkozott nyíltan.
Felfüggesztette az alkotmányt a szó-
szoros értelmében. Fából vaskarikát
csinált... port hintett a nemzet egy ré-
szének szemébe. Igen, csak egy kis ré-
szének a szemébe. Mert a másik része
fogcsikorgatva, ökölbe szorított kezek-
kel, lehajtott fejjel áll most és lelke
mélyén háborognak az indulatok a most
szuronyokkal erős főparancsnok és se-
rege ellen.

De nem is kell ide indulat. A jó-
zan politikai okosság is azt kívánja,

hogy ennek az állapotnak vége vettes-
sék. Vége vettessék minden áron. Mert
a politikai okosság egy nemzet életé-
ben nem mutatkozott mindig abban,
hogy egymással szemben álló felek,
mindig törvénykönyvvel hadakozzanak

Az egyesült ellenzék által kibocsá-
tott szöveg, napnál világosabban bizo-
nyítja be, — csak azok nem értik, a
kik süketek és vakok egy nemzet ki-
vándorlásával szemben — hogy a több-
ség felrugta a törvények uralmát, hogy
minden tette jogtalan, igazságtalan...
Nos hát! Mi lesz? Meddig fog ez az
állapot tartani!? Miért van ez így!?
Igy kell ennek lennie!?

Nem. Ennek nem szabad így ma-
radni! Nem szabad, hogy egy csapat,
egy a hatalmához, elényeihez, kivált-
ságaihoz, jó módjához, kizárólag csak
ezekért és ezért ragaszkodó csapat,
amely elvakult hódolattal, vad fanatiz-
mussal követi egy nemzet rombadön-
tött alkotmányán keresztül urát és pa-
rancsolóját, akinek idegen minden nem-
zeti érdek, kivánság és vágy.

Ezért hát a megkezdett harcot foly-
tatni kell. Mert lehetetlen az, hogy Ma-
gyarország magyarsága, ennek képvise-
lői, a küzdő egyesült ellenzék, csak
azért, mert a többségnek nem tetszik
az a harcmodor, amely végeredmény-
ben a magyar nemzet egyetemes javát
akarja, — ki legyen rekesztve a pa-
rlamentből, hogy onnan szuronyt szegezve
vakon engedelmessé magyar katonaság
üzze el. Ezért kell a megkezdett
harcot minél lelkesebben folytatni...
Ezért kell a harcvágnak magasán lo-
bogni, amely hogyha kitör, bizonyára
a pokol mélységes fenekére kergeti azo-
kat, akik ellen küzdeni kell...

Igen! A nemzet alkotmányáért vi-
vott élet-halál harcot — folytatni kell!

Drága városi „fő“-k.

Nagykőrös város, melyből bizonyára ki-
telnék egy pár Székelyudvarhelyt egy lakos-
ságát, mint területi nagyságát és főképen
vagyoni viszonyait illetőleg — igen okos ha-
tározatot hozott.

E város képviselő testülete ugyanis leg-
utóbb tartott közgyűlésén, tekintettel arra,
hogy az új város-szervezési törvény a tiszt-
viselők fizetését az állami tisztviselőket meg-
illető fizetési osztályok szerint állapítja meg
és ez a városra óriási terheket ró, elhatá-
rozta, hogy a tisztviselői állások közül csu-
pán az okvetlen szükségeseket tartja fenn
és így a 4 tanácsnoki állás közül kettőt, azon-
kívül az egyik mérnöki, ügyészi, árvászéki
ülneki, az alszámvevői és 2 számtizti állást
(ezek mandátuma még 4 évig tartana) de-
cember 31-én beszünteti. Ezzel a pótdadó
21—22 százalékkal kevesbedik.

Székelyudvarhelyt ez épen ellenkezőleg
történik. Nálunk tekintet nélkül az új város-

szervezési törvény óriási terheire, a mostani
polgármester bölcs (!?) vezetése alatt —
egészen fölösleges és új állásokat szerveznek.

Egy pár tisztviselő — hír szerint — már
most próbálgatja neve alá odabidgyeszteni a
fő... jelzőt. E szerint tehát — ha képviselő
testületünk az eddigi lágy-meleg viselke-
dést tanúsítja — ma-holnap főpolgármester,
főmérnök, főszámvevő és fő-fő minden egye-
bek fognak szerepelni az évi költségvetésben.

Ez a cimkórságos komédia pedig az
alacsony, nyagyon is szűkre szorított, el-
képzelhetetlen mostoha sorsban levő adó-
alanyok, adófizető polgárság zsebére megy.
Hír szerint e cimkórságra már közel kilenc-
ezer korona fizetés-többletet a jövő évi költség-
vetésbe a bölcs polgármester ur és érdektár-
sai — be is állítottak, jóváhagyás reményé-
ben...

Erre a merészrege pedig egyebet csak-
ugyan nem mondhatunk: Uraim! Elég lesz
az örültségből...

Vajjon hova vezet ez a népet pusztító
hazárdírozás? Vajjon mikor lesz megállás
azon a lejtőn, melyre városunkat a szép nő-
vésű, — de úgy látszik — velünk szemben
üres lelkű polgármester vezeti!?

Nagy a reményességünk, hogy két hónap
alatt, ami ez évből a polgármester ur szá-
mára is meg hátra van — édes semmit te-
vésben fog elmúlni és további alkotásaitól
ezt az agyonpótadózott várost megkíméli...

Mert nem hiába, hogy finánc-vérrel van
beoltva, de a fizetésemelés módszerét,
ugyancsak gyakorolta ott, ahol saját érdeke
is közrejátszott. Ebből az alkotásából azon-
ban, többet nem instálunk! A képviselő-
testületnek pedig egyenesen kötelessége
megállást parancsolni, mert annak nemcsak
jogai, de kötelességei is vannak...

Az ország házánál

1912. október 30-án ismét felháborítóan
botránys állapot uralkodott. Tisza gróf,
Magyarország kilenc század katonasággal és
szokásos detektív csapatával éjjel-nappal
körülvett, teljhatalmu gonosz tevője, az ősz-
szes ellenzéki képviselőket, Andrássy Gyula
kivételével, az ország házából elrekesztette.

A nagy katonai készületen kívül a
geszti cézárt 200 gyalogos és lovascsen-
dőr, valamint 1200 gyalogos és 150 lovas-
rendőr védelmezte a parlament előtt. Az
épületben pedig 120 rendőrt helyeztek el
Pavlik, a Ferenc József lovagja főparancs-
noksága alatt, az V. ker. kapitányságon meg
150 rendőr várta Tisza gróf parancsait.

Az egyesült ellenzék a néppártkörből
testületileg vonult a katonai kordon elé, de
nem az ország házába, hova őket a nemzet
bizalma küldötte. Nem; oda a 48-ik gyalog
ezred Tutzer nevű századosa — Tisza pa-
rancsa szerint — senkit sem engedett.

A cvikkeres százados zsebetett kézzel, de
azért izgatottan, így szólt a képviselőkhöz:
— Also, bitte, nicht weiter!

A képviselők dühösen kiáltották:

— Ez a magyar katonaság? Szégyeljük
magukat!

A százados tört magyarsággal, harsány
hangon válaszolt:

— Itt nem lehet bemenni egy se!
Majd megismételte:
Nem mehet be egy se! Kérem nem tovább!

Izgatott szóváltás kezdődött. Fráter Lóránt így kiáltott a katonák felé:

— Szégyeljék magukat, disznó banda!
Tutzer néhányszor megismételte a tilalmat, majd kiadta a vezényszót:

— Bajonett auf! — és erre a katonák bajonettel felszerelt fegyverüket jobboldaluk elé tették.

Közben kisebb tömeg verődött össze és éljenezte a képviselőket, különösen gróf Károlyi Mihályt. Károlyi odalépett a százados elé és így szólt:

— Minthogy azt látjuk, hogy a képviselőházat katonai kordonnal vették körül és senkit közülünk be nem bocsátottak, eltávonzunk!

Ezután az ellenzéki képviselők a függetlenségi pártkörbe vonultak, a hol Kossuth Ferenc elnöke alatt értekezletet tartottak. Itt Apponyi Albert gróf határozati javaslatot olvasott föl, a melyben tiltakoznak a képviselőházban történtek ellen a az ottani üléshez munkapárti konferenciának minősítik. Néhány felszólalás után gróf Károlyt Mihály főleg az ellen tiltakozott, hogy a magyar képviselőház előtt magyar képviselőket német nyelven beszélő katonaság tartóztatott föl. Ezután gróf Zichy Aladár indítványozta, hogy a szövetkezett ellenzék maradjon permanenciában, hogy követendő taktikáját a kormány cselekedetei szerint irányíthassa.

Ezalatt az ország házában a munkapárti tanácskozást Tisza gróf megnyitotta, felolvastatta a delegációkat Budapestre november 5-ére összehívó királyi kéziratot. Ezután Andrassy Gyula gróf hatalmas beszédet mondott és a kormány eljárásait rendkívül súlyos bírálatban részesítette; szemébe vágta Tiszának és Lukácsnak elkövetett sok törvénytelenségét. Részletesen, pontosan megjelölte a felháborító dolgokat, melyeket június 4-ike óta véghez vittek. E történelmi nevezetességű fejtegetéseit azzal végezte, hogy béke csak a jogrend helyreállítása után lehet. Addig pedig élet-halálra szóló harcot hirdet.

A munkapárti fickók, köztük az a híres elvű Kállay Tamás toporzékolt, prüszkolt Andrassy gróf letagadhatatlan igazságaitól. Tisza és Lukács pedig igyekeztek mentegetni botránysos eljárásait. Andrassy gróf azonban nem bírta végig hallgatni csűrös-csavarássukat és hirtelen eltávonzott.

Délután is ülésezett a munkapárti társaság; előkészítvén a másnapi programot.

Csütörtökön az ellenzék meg se kísérelte a parlamentbe való bevonulását, mert az úgy is lehetetlen lett volna az erős katonai gyűrű miatt, amely a szerdaihoz hasonló volt.

Tiszák tehát most még szabadabban garázdálkodhattak. Beterjesztette Lukács a „parlamentari őrségről” szóló törvényjavaslatot, melynek leglényegesebb része a 4-ik szakasz. Ez így szól: A mennyiben a képviselőházi őrség megerősítése, vagy pedig akár a képviselőházban, akár azon kívül szolgálatának kiegészítése válnék szükségessé, a képviselőház elnöke erre a célra a kormány útján a rendőrség, csendőrség, vagy a fegyveres erő karhatalmi közreműködését veheti igénybe.

Ezt a javaslatot az ellenzék június óta követett magatartásával kívánják indokolni. Erre vonatkozólag az ellenzéki vezérférfiak többen nyilatkoztak. Déry Zoltán pl. ezeket mondja:

Maga az, hogy a kormány javaslatot terjeszt be és törvényt akar alkotni, másfelől pedig a házszabályokban akarja az elnöki jogkört erre vonatkozólag szabályozni, nyílt bevallása annak, amit mi mindig állítottunk, hogy eddig törvény- és házszabályellenesen jártak el.

Jön az adóprés!

A vezérek miatt II. többet kell fizetni.

Itt mutatjuk ki számszerűleg azt, hogy Székelyudvarhely város közönségének az adózás szempontjából is minő károkat okoztak vezérei, kik saját fizetési fokozatuk emelése érdekében arra törekedtek, mikép e városnak lakósságát tízezeren felüli számra hajszolják.

Ezt a megbocsáthatatlan bünt most már nekünk kell bűnhődjük; az adófizető polgárságnak nyögnie csak azért, hogy néhány tisztviselőjének több legyen a költő-pénze. Ime, gyönyörködjenek a számokban:

Adókvetetés.

A kereskedő vagy iparos adóját eddig három évenként vetették ki. Ezután másképp lesz. A kvetés 1913. január első napja után évenként fog megtörténni.

Az általános kereseti adó alapja az üzlethől származó valószínű jövedelem. Ahol ez nem állapítható meg, a legkisebb adóalap megállapítására a lakbér szolgál. A lakbér e célból így szorzandó: 1 és fél-4 szerez összeggel, ha 500 és 1000 korona közt van; 3 és fél-10 szerez összeggel, ha 1000 és 2000 közt van; 5—17 szerez összeggel, ha 2000—3000 korona közt van; 7—20 szoros összeggel, ha 3000 koronánál is nagyobb. Minden kiskorú gyermek után a lakbér 10 százaléka levonandó, de ez a százalék egy-egy gyermekre nézve 100 koronánál és valamennyi gyermek után a lakbér 40 százaléknál több nem lehet.

A minimális adótételek a kézműveseknél: kis- és nagyközségekben a segédekkel dolgozó kézműveseknél 10 korona, a segéd nélkül dolgozó kézműiparosoknál Budapesten 10 korona, törvényhatósági rendezett tanácsú városokban és legalább 10.000 lakos számú községekben 8 korona, egyéb helyeken 6 korona. A házalók adója, ha üzletüket egyedül és gyalog folytatják 8 korona, ha üzletüket egyedül és egy lóval folytatják 12 korona. Ezenfelül jár még: minden segéd után 4 korona és minden ló után 6 korona adó. Társas cégeknél minden egyes cégtag lakbérént külön-külön kell számításba venni a minimális adóalap kiszámításánál.

Nevezetesen újsága az ezutáni adózásnak, hogy a családtagok és cseledek után fizetendő adót az új törvény megszünteti.

A kereskedő vagy iparos jelenleg nemcsak kereseti adót fizet, hanem jövedelmi pótdadót és betegápolási pótdadót is. Utóbbin 1913. január elsejétől kezdve sem lesz változás. Ellenben a jövedelmi pótdadó megszűnik és helyébe a progresszív jövedelmi adó lép. A kereskedő vagy iparos jövedelmi pótdadója ma a III. osztályú kereseti adó bizonyos százalékában van megállapítva. Aki tehát ugyanolyan összegű harmadik osztályú kereseti adóval volt megróva, az ugyanannyi jövedelmi pótdadót is fizetett, tekintet nélkül arra, nincsenek-e más forrásokból, pl. földből, házból stb. származó jövedelmei.

Jövedelem adó.

Ez ezentúl másképpen lesz. A kereskedőnek vagy iparosnak, általában minden adófizetőnek nemcsak az üzletéből, iparüzéséből hanem a földjéből, házából, tőkéjéből, szóval minden néven nevezendő forrásból származó valódi jövedelmét egybe fogják adni és így az egészre vetik ki a jövedelmi adót. Ez a jövedelemadó a jövedelem nagysága szerint szakaszonként emelkedik, vagyis a kisebb jövedelem kisebb kulcs, a nagyobb jövedelem nagyobb kulcs szerint adózik. A legkisebb jövedelemnek 0,6 százalék, a legnagyobbak 5 százalék a jövedelemadója. Százalékában kifejezve a jövedelemadó 3300 korona összjövedelemnél 1 és fél százalékot, 5000 K-nál 2 százalékot, 7300 K-nál 2 és fél százalékot, 10.000 koronánál 3 százalékot tesz ki.

Az idők jeleinek intése.

Irta: Ürmösi József homoródszentpáli unitárius lelkész. (2. folyt.)

2. Egyesült munkálkodásra csak értelmes, tanult és igazán vallásos, a Jézusi szeretet lelkével megáldott ember képes. Hiszen mi volt a nagy mester célja, halljátok csak: Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki engemet elbocsátott; Az embernek fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másoknak; Közületek senki se nézze csak a maga hasznát, hanem a mások hasznát is. A mit akarsz, hogy mások veled cselekedjenek, te is azt cselekedj másokkal. Ezek, de nemcsak, hanem fenséges tanításainak minden sora tündöklő fényvel, biztosítólágy ragyog azok előtt, kik embertársaik javáért munkálni akarnak.

De mintha hallanám korunk embereinek észrevételét, hogy jelen napjainkban épen az egyesült munkálkodás folyik. Mert észrevehető, hogy mennyi egyesület, bank, takarékpénztár, jótékonyági intézmény stb. alakul. Igaz. Ámde vizsgáljátok meg azt is, hogy ezekből hány egyesület alakult feltűnési vágyból, s alapszabály jóváhagyása után, az egyesületnek is vége.

Vizsgáljátok meg azt is, hogy hány egyesület alakult így névleg oly címmel es hangzatos névvel, hogy az embertársai haladását, jólétét munkálja, beltartalmilag pedig éppen azoknak kiszípolozására törekedett s törekszik.

És az ilyenek a törvények szövevényes hálójában úgy tudnak bujkálni, hogy néhezen lehet jóakaratu működéseiket megköszönni. Igen, a törvények!

A törvényekkel ma mi is úgy vagyunk afiai, mint a Jézus korabeli zsidóság, melynek a főpapi rendje az Isten helyes tiszteletét úgy körülszancolta szabályokkal, törvényekkel, hogy a szegény nép ezek miatt nem tudott az ő Istenéhez eljutni. Nálunk is, a nép javára irányuló intézmények, úgy körül vannak törvényekkel támogatva, hogy ezek agyonnyomják maholnap az intézményeket.

Jó, helyes és a nép haladását s a köz boldogulását magában foglaló törvényeknek tisztelője, barátja vagyok, de irtózom a folyton §-usban utazó emberektől, mert azok, gondolatom szerint, még a lélegzétvételre is §-t hoznak.

Jézustól midőn a farizeusok kérdezték, hogy melyik a legfőbb törvény? Ő így felelt: Szeressed az Istent, ez az első, szeressed felebarátod úgy, mint magadat, ez a második. Én is a nagy mester hivallását követve, azt tartom afiai, Isten szeretet mellett nem a halomszámra-hozott törvényekre van szükség. Szív és lélek kell az afiai, amely teljes legyen az egymás iránti szeretettel, mely kész az egyesült munkára nemcsak akkor, mikor a haszon, a nyereség oroszlán része őt illeti, hanem akkor is, mikor az övé is csak egy porszem, de ugyanakkor egy maroknyit vitt a közboldogulás oltárára.

De ehhez aztán nem ugynevezett szinleges leereszkedés kívántatik meg, hanem az evangéliumi alázatosságnak az a mértéke, melyről a Jézus azt mondotta: A ki ti közületek az első akar lenni, az legyen a többinek szolgálója. Vagyis együttérezni, együtt munkálni azokkal, a kik haladásukat, boldogulásukat tőlünk várják.

Én magam részéről minden törekvésnek, munkának, mely e szellemben folyik, mely az értelmes haladásnak, az egyesült munkának zászlóvivője, ápolója, munkása, hálás elismerője vagyok. E téren hálás köszöneten és

elismerésem mellett hajtom meg népem lelki hálájának lobogóját azon intézmények előtt, melyek az egyesült munkára serkentő magvakat — uemcsak itt, hanem más helyeken is — a nép keblében, a kicsiny falvakban igyekezett meggyökereztetni. Erős hitem és bizodalom, az időknék jele mondatja, hogy a jövő boldog Magyarország terebélyes fája ezen mustármagvakból fog kifejlődni.

(Folyt. köv.)

Szines képek.

Polgármesteri kortesnóta.

Ad notam Tengerre szállt
a kis sajka . . .
(Zenéje: Kertésznéől.)

Kilincsel a polgármester,
Voksokat keresgél.
Mig ezt teszi, közközlésen
Legalább nem hanyél.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra . . .

Nem volt elég a lakosság
Kisvárosi száma,
Tizezeren felülire
Kellott kiformalja.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra . . .

Rettenetes adóteher,
Drágaság és nyomor
Jön még ebből mindnyájunkra, —
Átkot szór az utókor.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra.

Átok száll majd, rettenetes
Azoknak fejére,
Kiknek elsőbb saját zsebük,
Mint a nép érdeke . . .

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra.

Gothárd János polgármester
Nyugdíjba vágyódik,
Nem bánja, ha — ez a város
Hanyatt is vágódik.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
A saját javára.

Azt akarná, megválasszuk
Ismét a helyére,
Hogy azután egy-két évre
Elvonuljon félre . . .

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
A saját javára.

Pár év mulva nyugdíjba megy
Városunk terhére,
Törvényt várja, ki akarja
Használni előny're

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
A saját hasznára.

Bocsánatot soh' sem nyerhet
Az a szörnyü büne,
Hogy a város közönségét
Nyomorba kergette.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra.

Választó.

— **Olcso és szép kiadású róm. kath. imakönyvek** szines képekkel díszítve, a győri és pécsi egyházmegyei hatóság engedélyezésével, gyönyörű választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, zenemű-, papiros-, író- és rajzszervezetében Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

HIREK.

— **A király** holnap udvari külön vonaton Budapestre érkezik a nyugati pályaudvaron. A Perronra senkit sem bocsátanak be és az állomáshoz vezető utakat már fél öt órakor elzárják, miután tüntetéstől tartanak a király mellett és a kormány ellen.

— **Nőegyletünk választmányi ülése.** A székelyudvarhelyi jótékonycélu nőegylet e hó 3-án, ma (vasárnap) d. u. 3 órakor választmányi ülést tart. Tárgyak: fillérestélyek rendezése, segélykérvények elintézése, indítványok.

— **A főispán búcsuja — elmaradt.** Marostordában október 29-én megtartották a vármegyei közgyűlést. Az ez alkalomra ország-szerte hirdetett főispáni búcsu azonban — elmaradt. A dologban az a legérdekesebb, hogy mi ezt már előre megjósoltuk.

— **Halottak napja** alkalmából pénteken este — az esős, hűvös idő mellett is — fényes kivilágítások voltak a temetőterekben. A kegyeletes megemlékezést az óriási sár-tenger sem tudta visszatartani.

— **Tisza gróf ur** — úgy látszik — maga is kezdte megunni a sok fényes szuronyt és rendőrsisakot. Egyedül fogott sétába. Mind-össze rendes detektívjei kísérték. Előbb az egyetemi hallgatók, majd a Dob-utcában a munkások tüntettek ellene s csakis gyors lábainak és a kivonult rendőrségnek köszönhetette, hogy agyon nem verték a reá zúdult közáporral.

— **Tánciskolai vizsgabálját** Simkovits József okl. tanótanító Székelyudvarhelyt e hó 9-én fogja megtartani növendékeivel.

— **Egy lelkes székely,** Imets F. Jákó volt csiksomlyói főgimn. igazgató, gyulafehérvári apát-kanonok, életének 80-ik évében elhalt Gyulafehérvárt. Halála nagy veszteség a székelységré, a melynek tudós, nagy és hűséges fia volt. Hült porait Csiktusnádon helyezték örök nyugalomra.

— **Az időjárás** próbákat tart a télből. Hópihek szállingóznak és könnyen úgy eshetnek, hogy egyik reggelre márféher takaró borítja be az öreg földet. Pedig hát se tavasz, se nyár, se ős nem volt és úgy lenne jó, ha már a tél is elmaradna.

— **Döntvény a családi értesítőről.** A járásbíróóság felszólította az egyik plebániáhi-vatalt, hogy egy hagyatéki ügyben, a melyben nagykorúak vannak érdekelve, két családi értesítőt állítson ki. A plebánia a díjmentes munkát megtagadta. A bíróság az igazságügyi miniszterhez fordult jogorvoslatért. Az pedig most 37.071—1912. I. M. II. számú rendeletével úgy döntött, hogy a plebános a családi értesítőket díjmentesen nem köteles kiállítani, hanem „a családi értesítő kiállítási költségeiről szerkesztett nyugtájával egyetemben küldje be azt a járásbíróósághoz, a mely az irodaátalányból fogja előlegképpen a költségeket kifizetni azzal, hogy a költségeket az érdekelt feleken — ha az lehetséges — behajtsa“.

— **Búcsu.** Mészáros Zoltán borbély és fodrász polgártársunk Székelyudvarhely városból, szülőhelyéről mai napon eltávozott. Új pályát választván, jövőjét más városban kívánja megalapítani. Miután számtalan ismerősétől, jó barátjától és az ötlet támogató közönségtől személyesen búcsút nem vehetett, ezúton mond Isten hozzádot s kéri, hogy tartsák meg jó emlékekben, amint ő sem fog szülővárosáról háládatlanul soha sem elfeledkezni.

— **Értesítés.** Tisztelettel szives tudomására hozom a mélyen tisztelt nagyközönségnek, hogy a téli időnyre a legújabb férfi és női divatujdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők dus választékban raktárra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinek saját érdekében ajánlom szives megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

Irodalom.

Megjelent

A Kultura-Almanach, az 1913-ik évre,

gyönyörű kiállításban számos, műemléket tartalmazva, magas nivón álló szövegrész-szel.

A díszes könyvből visszamaradt néhány példány, s ezeket szétesztjük a Kultura azon új előfizetői között, kik lapunkra legalább is egy félévre előfizetnek.

Kik egy egész évre előfizetnek, a Kultura Almanachon kívül díjtalanul megkapják a Kultura 1912. okt. 1-től, 1913. jan. 1-ig megjelenő összes példányait is.

A Kultura előfizetési ára: egész évre 20 K, fél évre 10 K.

Kérjük az i. t. új előfizetőket, hogy megrendeléseiket minél sürgősebben eszközöljék, mert esetleges későbbi megrendeléseknél nem tudnánk eleget tenni ígéretünknek, ha már a példányok kifogytak.

Kiváló tisztelettel

A Kultura kiadóhivatala Sopron
Röttig Gusztáv és fia.

Nyilt-tér*

Nyilatkozat.

Mindazok számára, akik a köztem és Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur között f. évi október hó 21-én lefolyt incidensről tudomással bírnak, avagy ezután fognak arról tudomást szerezni, szükségesnek tartom a magam mentességére közzé tenni az alábbiakat:

Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur ugyanis velem szemben oly sértő modort tanusított, amely nem ütökzik ugyan a Btkv.-be, de a melyért lovagias elégtételt kellett volna kérnem és én ennek dacára azt meg sem kíséreltem.

Nehogy azonban ezt valaki gyávaságnak avagy elintézetlen ügynek tudja be nekem és Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur se tünethesse fel mások előtt az én rovásomon a saját előnyére s azt se higgye, hogy bármiért is okom van félni tőle, vagy hogy engem büntetlenül bántalmazhat; meg kell mondjam, — bár nem szívesen teszem, — miszerint lovagias elégtételt azért nem kértem tőle, mert pozitív tudomásom van arról, hogy Dr Hinléder Fels Ernő urnak „elintézetlen lovagias ügye van“ s így becsületbeli ügyet lovagias úton elintézni vele nem lehet.

Ezt annyival is inkább szükséges volt megmondanom, mert tudomásom van arról is, hogy Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur ennek dacára itt Székelyudvarhelyen részt vett egy „becsületbíróóságban“.

Székelyudvarhely, 1912. nov. 1,

Sz. E. Rend Gyula.

* E rovatban megjelent közleményekért, semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Tantal
lámpa

LEGTARTÓSABB

húzott drótszálas lámpa.
SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI, Teréz-körut 36.

